

VODIČ KROZ PRORAĆUN

PULA ODLUČUJE!

Projekt "Participativno budžetiranje:
Građani nadziru lokalni proračun"
finančira Europska unija.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Ovaj projekt sufinančira
Ured za udruge Vlade RH

Za sadržaj publikacije isključivo je
odgovorna Zelena Istra i ne može
se smatrati službenim stavom
Europske unije kao ni Ureda za
udruge Vlade Republike Hrvatske.

→ www.pulaodlujuje.org

ŠTO JE PRORAČUN?

Pred vama se nalazi **Vodič kroz proračun Grada Pule za 2015. godinu**. Cilj Vodiča jest na jednostavan način građane detaljnije upoznati s izgledom gradskog proračuna, kako bi mogli aktivno sudjelovati u odlučivanju o njegovu donošenju kroz pokusni projekt „**Participativno budžetiranje – građani nadziru lokalni proračun**”, koji s partnerima provodi Zelena Istra.

VODIČ KROZ PRORAČUN

Proračun ili budžet **detaljan** je plan prihoda i rashoda jedne zajednice, države, županije, grada... Proračun je, znači, **temeljni financijski dokument** zajednice. Proračun određuje u što će se ili u što se neće ulagati javna sredstva, odnosno naš novac. Naprimjer, hoćemo li zajednička sredstva ulagati u djecu, mlade, obrazovanje ili u oprost dugova komercijalnim subjektima? Zato je proračun i **temeljni politički do-**

kument jedne zajednice koji određuje njezine prioritete. O tome kako izgleda proračun ovisi kako će sutra izgledati naš grad i svakodnevica svih nas kao njegovih stanovnika.

Kontrola je nad proračunom i značajan mehanizam političke moći. Ako se odlučivanje o raspodjeli sredstava prepusti relativno malenom krugu političke i stranačke elite, proračunska sredstva lako postaju **poluga za ostanak na vlasti**, izvor korupcije te temelj izgradnje klijentelističkih mreža podobnih. Kako bi se takve i slične zlouporabe te privatizacija javnih sredstava spriječile, potrebna je **decentralizacija proračunskog procesa** i političkog odlučivanja.

Grad Pula primio je nekoliko nagrada i priznanja za svoju transparentnost. No, nažalost, **transparentnost** sama po sebi **nije dovoljna**. Naime, uzalud transparentnosti ako nitko ne gleda. Za učinkovitu kontrolu trošenja javnog novca **potrebni su** – osim nezavisnih i slobod-

nih medija – **aktivni građani**, uključeni u kreiranje, ali i nadzor proračuna.

Prednosti participativnog budžetiranja:

- *preciznije i učinkovitije određivanje prioriteta zajednice*
- *povećana kvaliteta razvoja zajednice*
- *pravednija raspodjela finansijskih sredstava*
- *smanjen prostor za korupciju*
- *politički osnažuje glas građana, educira ih i motivira na aktivnije djelovanje u zajednici*
- *povećanje međusobnog povjerenja građana i institucija vlasti*
- *razvijanje osjećaja zajedničkog vlasništva i odgovornosti građana i institucija vlasti.*

Uključite se svojim idejama u predlaganje i odlučivanje o gradskim investicijama, uštedama i malim komunalnim akcijama ili se prijavite u građanske komisije za analizu i nadzor proračuna. Kliknite na www.pulaodlučuje.org ili nazovite Zelenu Istru na 052/506 065!

Kako bi proračun bio pravedan i odgovarao na istinske potrebe najširih društvenih slojeva, **proces donošenja proračuna mora biti maksimalno demokratski**. Participativni proračun, odnosno participativno budžetiranje, znači aktivno uključivanje građana u planiranje i odlučivanje o gradskom proračunu.

KAKO SE DONOSI PRORAČUN GRADA?

KAKO SE UKLJUČITI?

■ Posjetitelji stranice na jednostavan i transparentan način mogu predlagati svoje ideje za manje ili veće proračunske investicije i uštede u Puli, raspravljati o idejama svojih sugrađana te u konačnici o njima glasati.

■ Grad Pula se obavezao razmotriti najpopularnije prijedloge i o njima se javno očitovati, odnosno objasniti zašto ih eventualno nisu prihvatali.

Prirez
Ukidanje priresa svim osobama sa primanjima/mirovinama ispod 5.500kn, a za one do 7.500kn prirez maksimum 2%, od 7.501 do 10.000kn, prirez 3%. Maksimalni prirez može biti 5%
1 argumentata za 0 argumentata protiv
[Pridruži se raspravi](#)

Glasaj
ZA 2
PROTIV 0
Podjeli
[Tweet 0](#)
[Like 0](#)

Raskrije Vukovarska-Stankovićeva ulica - ležeći policajci
Prometne nesreće godinama se događaju na nekim kritičnim mjestima - npr. križanje Stankovićeve i Vukovarske ulice, usprkos semaforima, sudar za sudarom. Očito je da je potrebno nešto poduzeti po tom pitanju, da li postavljanjem ležećih policajaca (samo ideja) ili na neki drugi način koji bi stručnjaci za te pitanja trebali ustavotiti.
1 argumentata za 0 argumentata protiv
[Pridruži se raspravi](#)

Glasaj
ZA 5
PROTIV 1
Podjeli
[Tweet 0](#)
[Like 0](#)

Muzil
Uredjenje Muzila kao setalista sa popratnim objektima (restorani, kafic...), velikog igralista za djecu, u jednom dijelu i velikog, za posjete otvorenog prihvatilišta za napustene zivotinje, koje se sada nalaze na skrbli volontera i volonterk u Puli, Rovinju, Porecu i ostalim Istarskim gradovima, sa potrebnom infrastrukturom, skolom za pse, veterinarskom ordinacijom i bolnicom za zivotinje.
1 argumentata za 0 argumentata protiv
[Pridruži se raspravi](#)

Glasaj
ZA 6
PROTIV 0
Podjeli
[Tweet 1](#)
[Like 1](#)

STRUKTURA PRORAČUNA

1. Opći dio proračuna

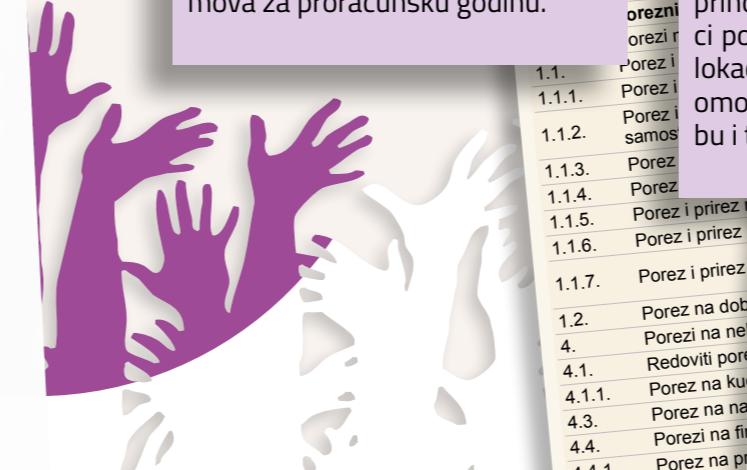
- a) Račun prihoda i rashoda** – planirani prihodi za proračunsku godinu iskazuju se po vrstama i izvorima iz kojih se ostvaruju, a rashodi i izdatci po ekonomskoj namjeni kojoj služe u skladu s Računskim planom proračuna.
- b) Račun financiranja** – iskazuju se svi primitci od finansijske imovine i primljenih zajmova te svi izdatci za finansijsku imovinu i otplate zajmova za proračunsku godinu.

2. Posebni dio proračuna

Planirani **Rashodi i Izdatci** raspoređeni su u programe (koji se sastoje od aktivnosti i projekata), a čiji su nositelji odjeli gradske uprave i njihovi proračunski korisnici. Rashodi se u posebnom dijelu Proračuna iskazuju prema ekonomskoj i funkcionalnoj klasifikaciji te izvorima financiranja (proračunske klasifikacije predstavljaju okvir kojim se iskazuju i sustavno prate prihodi i primitci te rashodi i izdatci po nositelju, cilju, namjeni, vrsti, lokaciji i izvoru financiranja, što omogućuje lakšu kontrolu, provedbu i transparentnost Proračuna).

3. Plan razvojnih programa

Dokument jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sastavljen za trogodišnje razdoblje, koji sadrži ciljeve i prioritete razvoja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave povezane s programskom i organizacijskom klasifikacijom proračuna.

4	6.291.133	
5	5.500.614	
6	4.942.886	
7	4.942.886	
povremene	8	
	9	
	10	
	11	
	12	
	13	
	14	
	15	
	16	
	17	
	18	
	19	
	20	
	21	
	22	
	23	
	24	
	25	
	26	
	27	
	28	
	29	
	30	
	31	
	32	
	33	
	34	
	35	
	36	
	37	
	38	
	39	
	40	
	41	
	42	
	43	
	44	
	45	

PRORAČUNSKA NAČELA

Načelo uravnoteženosti

Prihodi moraju biti jednak rashodima, a država / jedinica lokalne ili regionalne samouprave smije trošiti samo onoliko sredstava koliko ih može prikupiti. Ako se tijekom proračunske godine zbog izvanrednih, nepredviđenih okolnosti (primjerice recesija) povećaju rashodi odnosno smanje prihodi, proračun se mora uravnotežiti smanjivanjem predviđenih rashoda odnosno pronalažnjem novih prihoda. Naravno, često se događa da su rashodi u jednoj godini veći od prihoda pa se razlika nadoknađuje zaduživanjem. Definicija uravnoteženosti tada se mijenja te zbroj prihoda i pozajmljenih sredstava mora biti jednak zbroju rashoda i otplata dugova. To znači da se iz proračuna može potrošiti samo onoliko sredstava koliko u njega stvarno i pristigne.

Načelo jedne godine

Proračun se donosi za jednu godinu te se prihodi i rashodi planiraju za tu godinu, ali se moraju planirati i sredstva za pokriće obveza preuzetih u prethodnim godinama (primjerice otplate zajmova).

Načelo jedinstva i točnosti

Svi prihodi i rashodi svih proračunskih i izvanproračunskih korisnika moraju se iskazivati po bruto načelu, tj. svi njihovi rashodi moraju se iskazivati po funkcijama i programima u visini utvrđenoj proračunom, a svi prijedlozi zakona, uredaba i akata koje donose Vlada i Sabor moraju sadržavati procjenu svojeg učinka na proračun.

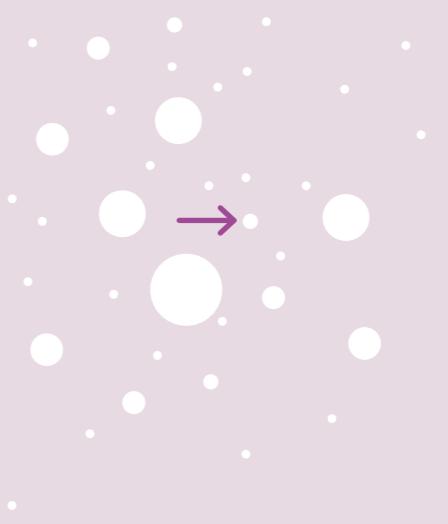
Načelo univerzalnosti

Svi prihodi proračuna mogu se upotrebljavati za sve rashode, iako postoje i zakonom i odlukama propisane iznimke. Primjerice, svi porezni prihodi upotrebljavaju se za sve rashode, dok se prihodi od mirovinskih doprinosa mogu upotrebljavati isključivo za mirovine.

Načelo specifikacije

Svi prihodi moraju biti raspoređeni po ekonomskoj klasifikaciji i iskazani prema izvorima, a rashodi prema proračunskim klasifikacijama te uravnoteženi s prihodima.

Načelo transparentnosti

Proračuni i svi s njima povezani dokumenti moraju biti dostupni javnosti pa se zbog toga objavljaju u Narodnim novinama, odnosno u službenim glasilima lokalnih jedinica.

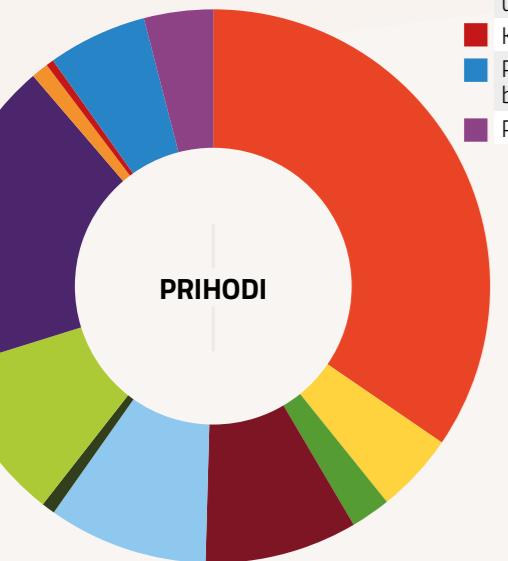
Načelo dobrog financijskog upravljanja

Proračunska sredstva moraju se upotrebljavati ekonomično, učinkovito i djelotvorno.

PRORAČUNSKI PRIHODI I RASHODI

345.326.466 kn

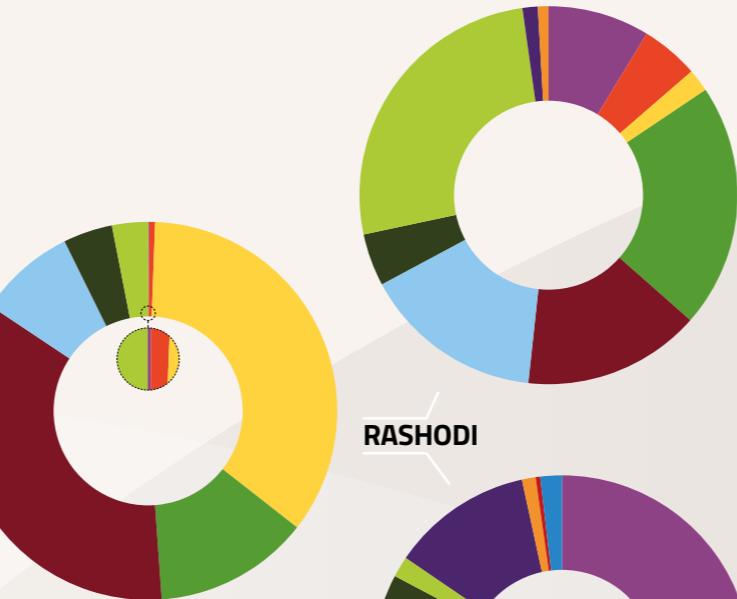
2015.

Porez i prirez na dohodak	119.300.000	-6,21%
Porezi na imovinu	16.120.000	10,26%
Porezi na robu i usluge	8.000.000	0,00%
Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	30.785.915	17,92%
Prihodi od imovine	32.202.000	-0,67%
Upravne i administrativne pristojbe	2.700.000	0,00%
Prihodi po posebnim propisima	33.271.551	0,96%
Komunalni doprinosi i naknade	64.010.000	15,13%
Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	3.451.200	-8,46%
Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	1.545.000	-9,12%
Prihodi od prodaje materijalne imovine - prirodnih bogatstava	20.000.000	-13,04%
Prihodi od prodaje građevinskih objekata	13.940.800	15,89%

2015.

SLUŽBA ZA UNUTARNJU REVIZIJU	309.000	0,98%
SLUŽBA ZA ZASTUPANJE GRADA	1.737.000	2,18%
UPRAVNI ODJEL ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI	120.787.112	-4,28%
UPRAVNI ODJEL ZA FINANCIJE I OPĆU UPRAVU	45.868.200	-6,00%
UPRAVNI ODJEL ZA KOMUNALNI SUSTAV I IMOVINU	122.597.000	4,95%
UPRAVNI ODJEL ZA KULTURU	28.857.421	-2,90%
UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO UREĐENJE	14.531.533	31,84%
URED GRADA	10.639.200	5,70%

2015.

Rashodi prema funkciji

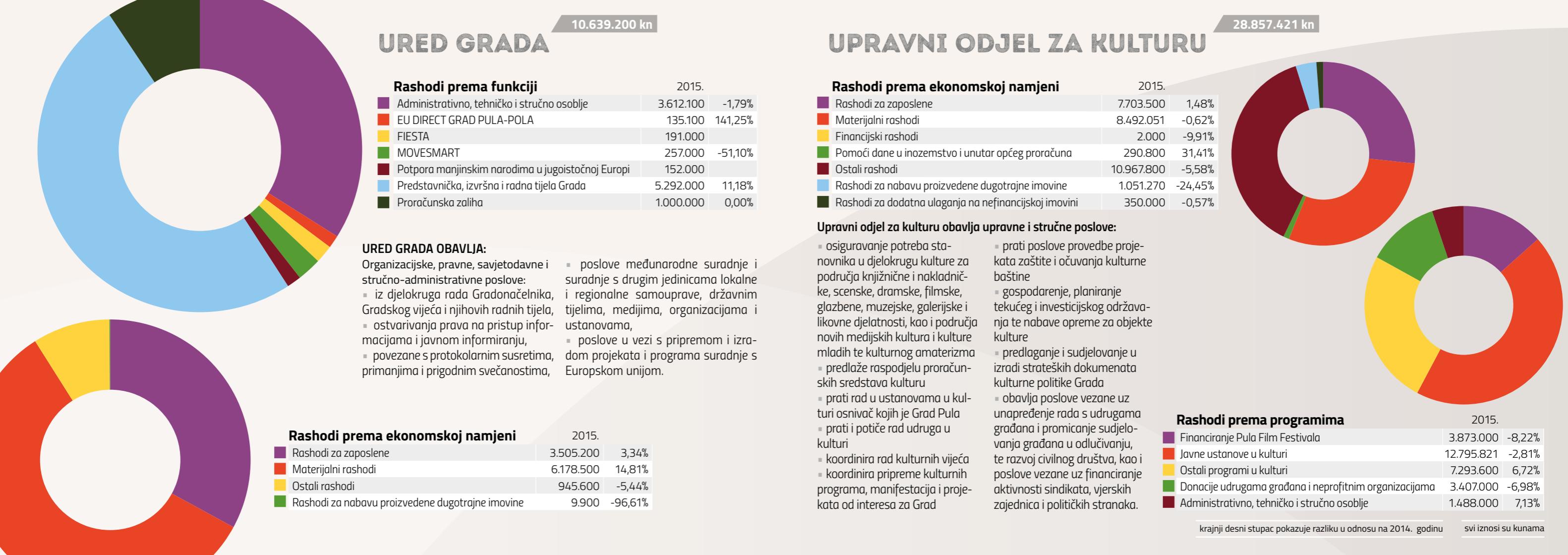
	Iznos	Razlika (%)
Ekonomski poslovi	30.030.000	18,05%
Javni red i sigurnost	17.088.000	-1,44%
Neodređeno	6.731.000	-37,58%
Obrazovanje	72.219.412	-3,88%
Opće javne usluge	52.502.300	4,52%
Rekreacija, kultura i religija	53.417.421	-3,96%
Socijalna zaštita	15.479.700	-8,89%
Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	90.224.633	2,83%
Zaštita okoliša	4.496.000	70,89%
Zdravstvo	3.138.000	15,75%

2015.

Rashodi prema ekonomskoj namjeni

	Iznos	Razlika (%)
Rashodi za zaposlene	85.297.747	3,29%
Materijalni rashodi	125.627.386	-3,07%
Financijski rashodi	3.457.876	-0,96%
Subvencije	17.044.000	-2,24%
Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	2.116.800	23,41%
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	5.900.000	-9,30%
Ostali rashodi	46.276.400	-9,27%
Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	6.170.000	16,52%
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	41.671.687	40,21%
Rashodi za dodatna ulaganja na nefinansijskoj imovini	4.059.239	-24,53%
Izdaci za dionice i udjele u glavnici	1.331.000	-49,42%
Izdaci za otplate glavnice primljenih kredita i zajmova	6.374.331	-31,10%

2015.

14.531.533 kn

UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO UREĐENJE

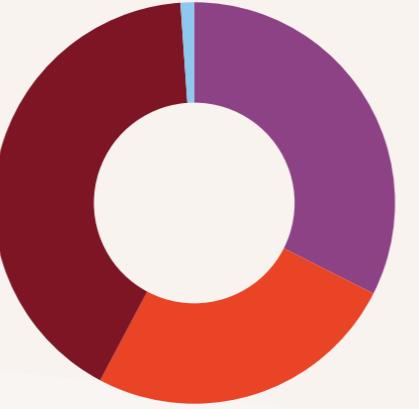
Upaljni odjeli za prostorno uređenje,
komunalni sustav i imovinu obavljaju:

- poslove iz područja prostornog uređenja i prostornog planiranja
- poslove valorizacije, zaštite i očuvanja graditeljskog naslijeđa
- poslove vezane uz zaštitu i sanaciju okoliša
- poslove na uređenju građevinskog zemljišta, rješavanje imovinsko pravnih odnosa
- brine o uređenju naselja (uređenjem javnih i zelenih površina, prometnica, pješačkih komunikacija, dijelova pomorskog dobra, groblja, fontana i slično)
- brine o izgradnji svih građevina kojih je investitor Grad,
- poslove vezane uz gospodarenje i raspolažanje imovinom u vlasništvu Grada
- koordinaciju i nadzor rada trgovackih društava u komunalnom gospodarstvu
- utvrđuje obveze komunalnog doprinosnika, komunalne naknade, naknade za priključenje i spomeničke rente,
- poslove komunalnog redarstva,
- prometno planiranje

Rashodi prema ekonomskoj namjeni

2015.

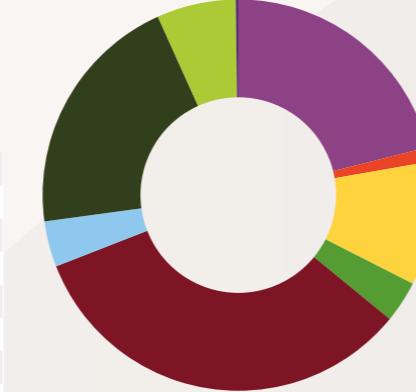
Rashodi za zaposlene	4.716.000	3,88%
Materijalni rashodi	3.678.066	12,09%
Finansijski rashodi	0	-100,00%
Ostali rashodi	0	-100,00%
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	5.977.467	113,61%
Rashodi za dodatna ulaganja na nefinansijskoj imovini	160.000	/

Rashodi prema programima

2015.

Dokumenti prostornog uređenja	3.060.000	48,04%
Obnova kamene dekoracije grbova palače	172.000	-4,44%
Projekt Adrifort	1.488.533	64,32%
Uređenje plaže Hidrobaza	500.000	0,00%
Administrativno, tehničko i stručno osoblje	4.815.000	6,28%
Zaštita okoliša - more	550.000	0,00%
Zaštita okoliša - otpad	2.966.000	168,17%
Zaštita okoliša - zelene površine	950.000	2,15%
Zaštita okoliša - zrak	30.000	-33,33%

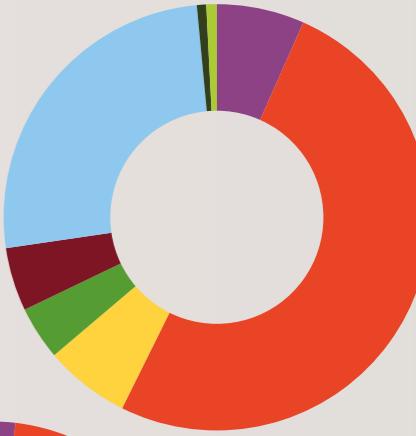
UPRAVNI ODJEL ZA KOMUNALNI SUSTAV I IMOVINU

122.597.000 kn

Rashodi prema ekonomskoj namjeni

2015.

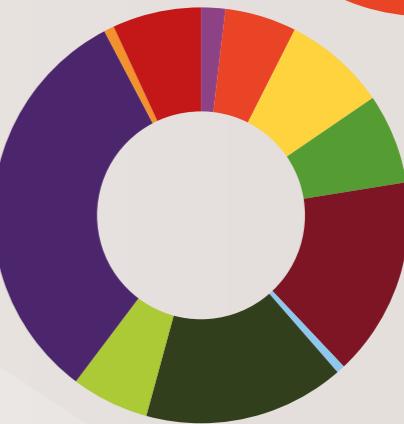
Rashodi za zaposlene	8.155.000	11,32%
Materijalni rashodi	62.126.669	-6,14%
Subvencije	7.944.000	0,00%
Ostali rashodi	4.980.000	-18,73%
Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	5.900.000	12,38%
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	31.650.000	52,41%
Izdaci za dionice i udjele u glavnici	867.000	-58,94%
Izdaci za otplate glavnice primljenih kredita i zajmova	974.331	-11,44%

Rashodi prema programima

2015.

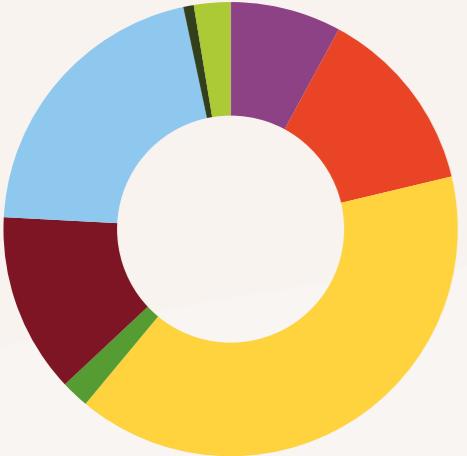
Kupnja zemljišta radi rješavanja imovinskih odnosa	2.300.000	-8,00%
Održavanje stanova i poslovnih prostora	6.820.000	0,74%
Izgradnja kapitalnih objekata i komunalne infrastrukture	9.830.000	25,66%
Priprema zemljišta	8.580.000	99,53%
Program gradnje komunalne infrastrukture	19.000.000	17,25%
Razvoj prometa	800.000	14,29%
Komunalne i druge usluge	19.168.000	-5,27%
Održavanje javne rasvjete	7.400.304	-10,82%
Održavanje komunalne infrastrukture	39.265.365	-4,89%
Projekt energetske učinkovitosti	974.331	-11,44%
Administrativno, tehničko i stručno osoblje	8.459.000	11,23%

krajnji desni stupac pokazuje razliku u odnosu na 2014. godinu

svi iznosi su kunama

UPRAVNI ODJEL ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI

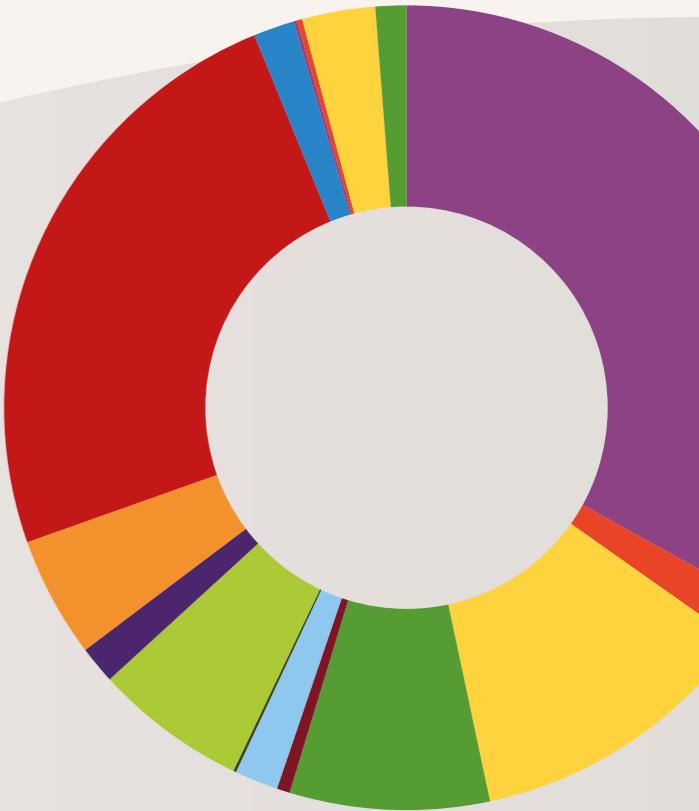
Upravni odjel za društvene djelatnosti obavlja:

- predlaganje programa javnih potreba Grada u djelatnostima odgoja, obrazovanja, sporta, tehničke kulture, socijalne skrbi i zdravstva
- osiguravanje finansijskih i materijalnih uvjeta za djelatnost gradskih ustanova iz djelokruga društvenih djelatnosti
- praćenje programa rada gradskih ustanova iz područja socijalne skrbi, odgoja i obrazovanja
- predlaže program odgoja i školstva iznad državnog pedagoškog standarda financiran iz gradskog proračuna
- izradu programa financiranja za darovite učenike i djecu predškolskog uzrasta s posebnim potrebama te programa produženog boravka
- financiranje programa informatičkog obrazovanja učenika i sportskih aktivnosti, programa za dodatnu edukaciju učitelja i stručnih suradnika, raznih natjecanja, susreta i smo-

tri gradske, međugradske i međunarodne razine, te suradnju škola
 ▪ vođenje postupka stipendiranja studenata
 ▪ planiranje tekućeg i investicijskog održavanja, nabave opreme, hitnih intervencija i izgradnje kapitalnih objekata osnovnog školstva, tehničke kulture te sportskih objekata
 ▪ raspodjelu sredstava proračuna Grada za programe u sportu i tehničkoj kulturi
 ▪ predlaganje konkretnih socijalnih mjera kroz provedbu Socijalnog programa Grada i dodjelu različitih oblika pomoći socijalno ugroženim građanima,
 ▪ poslove vezane za financiranje i nadzor provedbe programa iz područja socijalne skrbi, zdravstvene i psihosocijalne prevencije
 ▪ unapređenje zdravstvene zaštite na području Grada
 ▪ dezinfekciju, deratizaciju i provedbu veterinarskih mjera, te zaštitu životinja

Rashodi prema namjeni

	2015.	
Rashodi za zaposlene	39.902.047,00	3,34%
Naknade troškova zaposlenima	2.111.100	2,82%
Rashodi za materijal i energiju	14.361.910	-4,93%
Rashodi za usluge	9.685.674	-10,35%
Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	639.273	36,44%
Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	2.108.243	3,23%
Financijski rashodi	137.876	-12,85%
Subvencije trgovackim društvima u javnom sektoru	7.400.000	-1,21%
Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	1.826.000	22,22%
Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	5.867.000	-9,81%
Ostali rashodi (tekuće donacije, kapitalne donacije, kazne, penali i naknade štete)	29.293.000	-7,73%
Postrojenja i oprema	1.978.750	-12,27%
Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti	165.800	-4,72%
Nematerijalna proizvedena imovina	261.200	-13,62%
Dodata na ulaganja za ostalu nefinansijsku imovinu	3.549.239	-29,39%
Otplata glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih finansijskih institucija izvan javnog sektora	1.500.000	3,45%

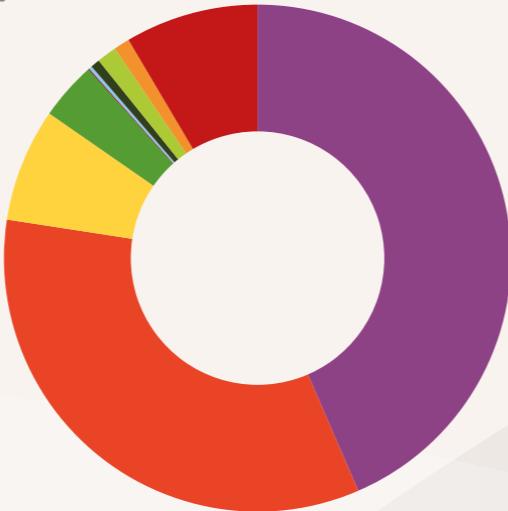

UPRAVNI ODJEL ZA FINANCIJE I OPĆU UPRAVU

45.868.200 kn

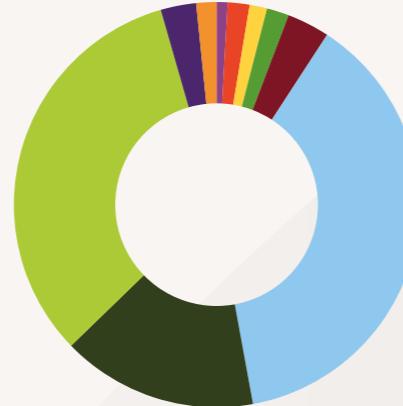
Rashodi prema ekonomskoj namjeni

	2015.	
Rashodi za zaposlene	19.951.000	0,57%
Materijalni rashodi	15.564.900	3,69%
Financijski rashodi	3.318.000	-0,30%
Subvencije	1.700.000	-15,00%
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	33.000	/
Ostali rashodi	90.000	-18,18%
Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	270.000	800%
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	577.300	-54,81%
Rashodi za dodatna ulaganja na nefinansijskoj imovini	0	/
Izdaci za dionice i udjele u glavnici	464.000	-7,20%
Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova	3.900.000	-41,81%

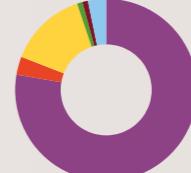
Rashodi prema programima

	2015.	
Poticanje malog gospodarstva	400.000	-2,44%
Potpore razvoju gospodarstva	800.000	-20,00%
Subvencioniranje kamata na odobrene kredite	640.000	-9,86%
ZAŠTITA PRAVA NACIONALNIH MANJINA	813.000	/
RAZVOJ MJESNE SAMOUPRAVE	1.557.200	/
Administrativno, tehničko i stručno osoblje	17.406.000	1,17%
Otputa kredita	7.164.000	-28,37%
Financiranje Javne vatrogasne postrojbe Pula	15.050.000	-0,33%
Područna vatrogasna zajednica	1.300.000	-7,14%
Zaštita i spašavanje	738.000	-11,93%

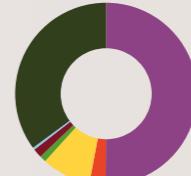
Upравni odjel za financije i opću upravu obavlja:

- planiranje i izradu proračuna, kontrolu i izvještavanje o izvršavanju proračuna,
- vođenje knjigovodstvenih poslova proračuna, mjesnih odbora i nacionalnih manjina,
- sastavljanje financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s finansijsko-računovodstvenim propisima,
- poslove u vezi s poticanjem gospodarske aktivnosti
- ispituje interese i potrebe poduzetničkih aktivnosti te mogućnosti razvoja pojedinih grana gospodarstva
- poslove održavanja objekata, postrojenja, opreme i uređaja gradске uprave i mjesne samouprave
- organizacijske, pravne, savjetodavne i stručno-administrativne poslove iz djelokruga rada mjesnih odbora i vijeća nacionalnih manjina,
- poslove planiranja, projektiranja, izgradnje, uspostavljanja i održavanja informacijskih sustava, alata e-uprave te osigurava sigurnost i zaštitu podataka.
- U Upravnom odjelu sistematizirano je 38 radnih mjesti s 60 izvršitelja.

SLUŽBA ZA UNUTARNJU REVIZIJU

	2015.	
Plaće (bruto)	240.000	0,42%
Ostali rashodi za zaposlene	10.000	0,00%
Doprinosi na plaće	43.000	4,88%
Naknade troškova zaposlenima	3.000	0,00%
Rashodi za materijal i energiju	3.000	0,00%
Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	10.000	0,00%

UPRAVNI ODJEL ZA FINANCIJE I OPĆU UPRAVU

	2015.	
Plaće (bruto)	870.000	6,75%
Ostali rashodi za zaposlene	50.000	11,11%
Doprinosi na plaće	152.000	16,03%
Naknade troškova zaposlenima	20.000	33,33%
Rashodi za materijal i energiju	28.000	0,00%
Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	7.000	16,67%
Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	610.000	-7,58%

krajnji desni stupac pokazuje razliku u odnosu na 2014. godinu

svi iznosi su kunama

PRORAČUNSKI POJMOVNIK

amandman – prijedlog izmjena i dopuna prijedloga proračuna

decentralizirana funkcija – odgovornost za dio određenih javnih usluga (osnovno i srednje školstvo, zdravstvo, socijalna skrb i vatrogastvo) koje je država prenijela na određeni broj županija, gradova i općina odredivši za to i dodatne oblike financiranja

deficit – višak rashoda nad prihodima u nekom razdoblju

doprinos – namjenski javni prihod, primjerice za zdravstveno i mirovinsko osiguranje

ekonomска klasifikacija – prikaz proračunskih prihoda (porezi, pomoći, od imovine) i rashoda (naknade zaposlenima, subvencije, socijalne naknade) prema ekonomskoj namjeni

finansijska imovina – novac, depoziti, obveznice, zajmovi itd.

finansijski plan – akt proračunskog korisni-

ka kojim se utvrđuju njegovi prihodi i rashodi za sljedeće proračunsko razdoblje

finansijski rashod – rashod koji nastaje zbog finansijskog poslovanja (kamate, naknade za bankarske usluge)

fiskalna godina – razdoblje od dvanaest mjeseci, poklapa se s kalendarskom godinom (od 1. siječnja do 31. prosinca)

fond izravnjanja – dio prikupljenog poreza

na dohodak iz kojega se transferiraju sredstva lokalnim jedinicama koje prihodima iz dodatnog udjela poreza na dohodak ne mogu adekvatno financirati decentralizirane funkcije

funkcijska klasifikacija – prikaz proračunskih rashoda po namjeni (zdravstvo, obrazovanje, zaštita okoliša)

grad – jedinica lokalne samouprave u kojoj je sjedište županije te svako mjesto s više od deset tisuća stanovnika koje čini urbanu, povijesnu, prirodnu, gospodarsku i društvenu

finansijski plan – akt proračunskog korisni-

cajelinu ili za njegovo proglašavanje gradom postoje posebni povijesni, gospodarski i geopolimetni razlozi

gradski proračunski korisnik – institucija koju je grad osnovao i koja se većim dijelom financira iz gradskog proračuna (osnovne škole i dječji vrtići)

gradsko upravno tijelo – ured, zavod ili služba koja obavlja poslove za koje je grad nadležan

izvanproračunski korisnici – izvanproračunski fondovi, poduzeća i druge pravne osobe u kojima država ili lokalne jedinice imaju odlučujući utjecaj na upravljanje, a oni sami imaju znatan stupanj autonomije koja uključuje samostalno odlučivanje o dijelu prihoda i rashoda

izvršna vlast – gradonačelnik koji se na četiri godine neposredno bira tajnim glasovanjem na izborima

javno poduzeće – poduzeće u većinskom

vlasništvu i pod kontrolom države ili lokalne jedinice koje obično nudi javne, komunalne usluge; definicija je neodređena i ponekad baš i nije jasno kakav je stvarni status određenih poduzeća

javna ustanova – osniva se za trajno obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja, znanosti, kulture, informiranja, sporta, tjelesne kulture, tehničke kulture, skrbi o djeci, zdravstva, socijalne skrbi, skrbi o invalidima i slično, ako se te djelatnosti ne obavljaju radi stjecanja dobiti

konsolidacija – iskazivanje finansijskih podataka više međusobno povezanih proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika, kao da je riječ o jedinstvenom subjektu

lokalna samouprava – nadležnost gradova i općina za određene poslove (osnovno školstvo, socijalna skrb) s pravom na vlastite prihode, predstavničku i izvršnu vlast, u čiju se nadležnost Vlada ne može miješati, a dužna ih je, ako treba, potpomagati

lokalna jedinica – općina i grad, premda ponekad podrazumijeva i županiju jedinica lokalne samouprave jedinica područne (regionalne) samouprave

lokalni proračun – proračun lokalne jedinice koji donosi njezino predstavničko tijelo

materijalni rashod – vrijednost dobara i usluga koje grad kupuje na slobodnom tržištu za obavljanje svojih aktivnosti (zakupnine, najamnine, usluge telefona, pošte)

mjesna samouprava – mjesni odbori, gradske četvrti i gradski kotarevi koji se mogu osnivati statutom jedinice lokalne samouprave

načela proračuna – načela kojih se moraju pridržavati svi koji se bave proračunom: načela uravnoteženosti, jedne godine, jedinstva i točnosti, univerzalnosti, specifikacije, transparentnosti i dobrog finansijskog upravljanja

namjenski prihod – prihod za koji je una-

prijed utvrđena svrha trošenja; primjerice, prihodi od doprinosa za zdravstveno osiguranje moraju se trošiti za zdravstvo

nefinansijska imovina – proizvedena (zgrade, postrojenja, oprema, zalihe) i neproizvedena (zemljišta, patenti, koncesije)

neto financiranje – iznos koji mora biti jednak manjku/višku iz računa prihoda i rashoda, odnosno neto pozajmljivanju/zaduzivanju države

neto pozajmljivanje – pokazatelj viška prihoda nad rashodima u računu financiranja

neto zaduzivanje – pokazatelj viška rashoda nad prihodima u računu financiranja

operativni saldo – razlika u prihodima i rashodima poslovanja bez promjena u dugočinjoj nefinansijskoj imovini

organizacijska klasifikacija – proračunski rashodi prikazani po organizacijskim jedinicama, odnosno gradskim uredima i službama

pomoć ili dotacija – bespovratni prijenosi sredstava međunarodnim organizacijama, stranim vladama, proračunima, izvanproračunskim korisnicima, bankama, financijskim institucijama i poduzećima; česte su pomoći državnog proračuna lokalnim proračunima, a postoje i među jedinicama iste razine, primjerice županijama; mogu biti tekuće (za tekuće rashode) i kapitalne (za nabavu dugotrajne imovine) te namjenske i nemajenske

porez – obvezatno davanje državi bez izravne protunaknade i unaprijed utvrđene namjene koje se nameće na dohodak, dobit, imovinu, dodanu vrijednost i slično

porezna osnovica – iznos na koji se primjenjuje porezna stopa, primjerice dobit poduzeća, dohodak fizičke osobe, vrijednost nekretnine

porezna stopa – postotni ili fiksni iznos dohotka, dobiti, vrijednosti roba i usluga koji se plaća poreznim tijelima; primjenjuje se na poreznu osnovicu, a može biti progresivna, proporcionalna ili regresivna

porezni obveznik – svaka fizička ili pravna osoba koja je na temelju zakona dužna platiti porez

potencijalni dug – izravan dug uvećan za izdana jamstva

predstavnička vlast – gradska skupština čiji se članovi na četiri godine biraju tajnim glasovanjem na neposrednim izborima

prihod od nefinansijske imovine – prihod ostvaren prodajom stambenih i poslovnih objekata, zemljišta, prijevoznih sredstava i strateških zaliha

prihod poslovanja – prihod od redovitih aktivnosti, npr. od poreza (porez i prirez na dohodak, porez na imovinu i na robe i usluge) i ostali prihodi (od imovine, upravnih pristojbi, kazni)

primarni operativni saldo – razlika između prihoda i rashoda poslovanja, bez izdataka za kamate

prirez – prirez poreza na dohodak dodatni je porez koji mogu nametati općine i gradovi, a plaća se povrh poreza na dohodak; osnovica je priresa poreza na dohodak sam porez na dohodak, a njegovu visinu određuju lokalne jedinice; općine i gradovi mogu uvesti prirez poreza na dohodak do ograničene visine stopa: općine do 10 %, gradovi do 30.000 stanovnika do 12 %, gradovi s više od 30.000 stanovnika do 15 % te Grad Zagreb do 30 %; prirez poreza na dohodak prihod je lokalne jedinice u kojoj porezni obveznik ima svoje prebivalište ili uobičajeno boravište

privremeno financiranje – uvodi se najduže na tri mjeseca ako gradska skupština ne donese proračun prije početka proračunske godine

program – skup neovisnih, usko povezanih aktivnosti i projekata usmjerenih ispunjenju zajedničkog cilja

programska klasifikacija – prikaz proračunskih rashoda po programima, ak-

tivnostima i projektima (programi zaštite okoliša, informatizacije, pomoći poduzetništvu)

projekcija – za razliku od proračuna koji se planira za iduću godinu (npr. 2015. za 2016.), projekcija se donosi za sljedeće dvije godine (npr. 2015. za 2017. i 2018.)

projekt – sastavni dio programa za koji je unaprijed utvrđeno vrijeme trajanja, a u kojem su planirani rashodi i izdatci za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom

proračunska klasifikacija – sustav prikazivanja proračunskih prihoda i rashoda po određenim kriterijima (po nositelju, cilju, namjeni, vrsti, lokaciji i izvoru financiranja); ekonomska klasifikacija, funkcionska klasifikacija, lokacijska klasifikacija, organizacijska klasifikacija, programska klasifikacija

proračunska zaliha – proračunom utvrđena sredstva koja se mogu upotrebljavati za namjene koje nije bilo moguće predvidjeti u trenutku planiranja proračuna

proračunski proces – planiranje, izrada, donošenje, izvršavanje, nadzor i revizija proračuna

račun financiranja – dio proračuna koji prikazuje način financiranja proračunskog manjka te korištenje proračunskim viškom

račun prihoda i rashoda – prikazuje proračunske prihode i rashode u jednoj godini

rebalans – izmjena proračunskih iznosa, odnosno njihovo smanjenje i/ili povećanje u odnosu na planirane iznose

Smjernice ekonomske i fiskalne politike – dokument kojim Vlada svake godine utvrđuje smjer fiskalne politike u sljedećem trogodišnjem razdoblju; sadrže makroekonomske i fiskalne pretpostavke nužne za izradu proračuna te procjenu prihoda i rashoda proračuna

Strategija Vladinih programa – dokument kojim Vlada svake godine utvrđuje ciljeve za sljedeće trogodišnje razdoblje i u skladu s njim raspoređuje sredstva u državnom proračunu

subvencija – bespovratno davanje sredstava za poticanje proizvodnje dobara ili pružanja usluga

suficit – višak prihoda nad rashodima u nekom razdoblju

transparentnost – mogućnost javnosti da dobije potpune, bitne, točne, pravovremene i razumljive informacije

učinkovitost – omjer rezultata i korištenih sredstava

veliki grad – jedinica lokalne samouprave s više od 35.000 stanovnika; gospodarsko, financijsko, kulturno, zdravstveno, prometno i znanstveno središte šireg okruženja

zaduživanje – uzimanje kredita, zajma ili izdavanje vrijednosnih papira

zajednički porez – porez čiji se prihodi dijele između države i lokalnih jedinica (županija, gradova i općina)

Projekt "Participativno budžetiranje:
Građani nadziru lokalni proračun"
financira Europska unija.

Predstavništvo Europske komisije u RH
Ban Centar, Ulica Augusta Cesarca 4,
10 000 Zagreb, Croatia
T: +385 1 4681 300
F: +385 1 4627 499
http://ec.europa.eu/croatia/index_hr.htm

VLADA HRVATSKE
Ured za udruge

Ovaj projekt sufinancira
Ured za udruge Vlade RH
Ured za udruge
Opatička 4, 10 000 Zagreb
T: +385 1 4599-810
F: +385 1 4599-811
info@uzuvrh.hr
<https://udruge.gov.hr>

Projekt provodi:
Zelena Istra
Gajeva 3, 52 100 Pula
T&F: +385 52 506 065
www.zelena-istra.hr
udruga-zelena-istra.hr@zelena-istra.hr

Partneri:

www.pb.zelena-istra.hr

Za sadržaj publikacije isključivo je odgovorna Zelena Istra i ne može se smatrati
službenim stavom Europske unije kao ni Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

